

**ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΜΑΔΡΙΤΗΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ**

**ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ 2025
ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΗΣ ΑΝΔΟΡΡΑΣ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ
ΕΛΛΑΔΑΣ – ΑΝΔΟΡΡΑΣ**

Παντελής Γκάσιος, Σύμβουλος ΟΕΥ Α'
Χριστίνα Οικονόμου, Γραμματέας ΟΕΥ Β'

Μαδρίτη, Ιούνιος 2026

Πίνακας περιεχομένων

1. Γενικά στοιχεία	3
1.1 Επισκόπηση της χώρας	3
1.2 Πληθυσμός	3
2. Οικονομία	4
2.1 Δομή της οικονομίας	4
2.2 Εξωτερικό Εμπόριο	8
2.3 Διμερές Εμπόριο Ελλάδας- Ανδόρρας	9
2.3.1 Ελληνικές εξαγωγές στην Ανδόρρα	9
2.3.2 Ελληνικές εισαγωγές από την Ανδόρρα	10
2.4 Αγορά Εργασίας- Επιχειρήσεις	10
2.5 Δημόσιος Τομέας - φορολογία	12
2.6 Αγροτικός τομέας	14
2.7 Βιομηχανία	14
2.8 Υπηρεσίες	14
2.9 Τουρισμός	14
2.10 Χρηματοπιστωτικός τομέας	15
3. Συμπεράσματα	15
4. Πηγές	16

1. Γενικά στοιχεία

1.1 Επισκόπηση της χώρας

Το Πριγκιπάτο της Ανδόρρας βρίσκεται στην περιοχή των Πυρηναίων, αποτελεί περικλειστο κράτος και συνορεύει βορειανατολικά με την περιοχή Foix της Γαλλίας και νοτιοδυτικά με την Ισπανία. Έχει έκταση 468 τετρ. χλμ. και πληθυσμό 89.484 κατοίκους, σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία του Πριγκιπάτου (Απρίλιος 2026). Πρωτεύουσα του Πριγκιπάτου είναι η Andorra la Vella, με πληθυσμό 26.329 κατοίκους (απογραφή δημοτικών περιοχών 2025).

Το συνολικό μήκος της χώρας είναι 40 χλμ. Η Ανδόρρα χωρίζεται σε επτά Κοινότητες, αναφορικά με το πολιτικό διοικητικό επίπεδο της χώρας, οι οποίες είναι: Canillo, Encamp, Ordino, La Massana, Andorra la Vella, San Julián de Loria και Escaldes-Engordany. Επίσημη γλώσσα της χώρας είναι η καταλανική, ενώ άλλες γλώσσες σε κοινή χρήση είναι η ισπανική, η πορτογαλική και η γαλλική. Ο ρυθμός αύξησης του πληθυσμού ήταν 2,2% για το 2025, με τον ρυθμό γεννήσεων να είναι 5,70 γεννήσεις/1.000 κατοίκους και θανάτων 4,33 θάνατοι/1.000 κατοίκους (στοιχεία 2025).

Το Πριγκιπάτο της Ανδόρρας είναι αυτοτελές, το πολίτευμά του είναι Κοινοβουλευτική Δημοκρατία από το 1993, έτος κατά το οποίο, κατόπιν διενέργειας δημοψηφίσματος, ψηφίστηκε το νέο Σύνταγμα. Του Πριγκιπάτου της Ανδόρρας ηγούνται από κοινού, ως επίτιμοι Πρίγκιπες, ο Πρόεδρος της Γαλλίας και ο επίσκοπος της ισπανικής πόλης Urgell στην Καταλονία. Το Κοινοβούλιο (Γενικό Συμβούλιο) αποτελείται από 28 έως 42 μέλη, των οποίων η θητεία διαρκεί 4 έτη. Πρωθυπουργός της χώρας είναι από τον Μάιο 2019 ο κ. Xavier Espot Zamora.

Η χώρα είναι μέλος του ΟΗΕ από το 1993 και του Συμβουλίου της Ευρώπης από το 1994. Επίσης είναι μέλος του ΟΑΣΕ, της UNCTAD, του Παγκόσμιου Οργανισμού Τουρισμού, της UNESCO, ενώ κατέχει θέση παρατηρητή στον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου και από το 1991 διαθέτει ειδική συμφωνία με την Ε.Ε. Οι προτεραιότητες της Κυβέρνησης είναι η οικονομία και οι σχέσεις με την Ε.Ε.

1.2 Πληθυσμός

Ο πληθυσμός της Ανδόρρας το 2025 ανερχόταν σε 89.058 κατοίκους, εκ των οποίων λιγότεροι από το ήμισυ (44,7%), συγκεκριμένα 39.815 είναι Ανδορρανοί. Οι υπόλοιποι είναι κυρίως Ισπανοί (23,6%), Πορτογάλοι (9,5%), Γάλλοι (4,6%) και Αργεντινοί (3,7%). Για ένα μικρό διάστημα τεσσάρων χρόνων, στα μέσα της δεκαετίας του 1990, η μετανάστευση σταμάτησε και ξεκίνησε εκ νέου μετά το 1998, όμως με βραδύτερο ρυθμό, συγκριτικά με την προηγούμενη περίοδο μετανάστευσης. Η μεταναστευτική ροή σταμάτησε ξανά το 2009-2010, λόγω της διεθνούς οικονομικής κρίσης, η οποία επηρέασε και την Ανδόρρα. Από το 2014, τόσο το εγγεγραμμένο όσο και το εκτιμώμενο ποσοστό του πληθυσμού, ξεκίνησαν να καταγράφουν ανοδική τάση, η οποία είχε θετικές επιπτώσεις στην οικονομική δραστηριότητα της χώρας.

Όσον αφορά τη γεννητικότητα, αυτή εμφανίζεται μάλλον χαμηλότερη από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο, ενώ και τα επίπεδα των γάμων είναι σχετικά χαμηλότερα σε σύγκριση με τις περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες. Το ποσοστό θνησιμότητας είναι χαμηλότερο από τα αντίστοιχα ευρωπαϊκά

ποσοστά, γεγονός που μπορεί να εξηγηθεί, σε μεγάλο βαθμό, από την επιλογή πολλών μεταναστών να επιστρέφουν στη χώρα προέλευσής τους μετά την συνταξιοδότησή τους. Ως εκ τούτου, η συνολική αναλογία νεανικού (έως 14 ετών) και μεγαλύτερου σε ηλικία πληθυσμού (65 ετών και άνω) επί του συνολικού πληθυσμού στη χώρα είναι χαμηλότερη συγκριτικά με τους αντίστοιχους ευρωπαϊκούς μέσους όρους, ανερχόμενη σε 26,6% το 2025. Η προσδοκώμενη ζωή κατά τη γέννηση ανέρχεται στα 84,1 έτη (στοιχεία 2024), ενώ ο μέσος όρος ηλικίας του πληθυσμού της χώρας είναι 42,9 έτη (στοιχεία 2025).

2. Οικονομία

2.1 Δομή της οικονομίας

Το Πριγκιπάτο της Ανδόρρας διαθέτει αναπτυγμένη οικονομία και ελεύθερη αγορά, με κατά κεφαλήν εισόδημα υψηλότερο τόσο από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο, όσο και από το επίπεδο των γειτόνων της, δηλαδή της Ισπανίας και της Γαλλίας. Συγκεκριμένα, το ονομαστικό ΑΕΠ της Ανδόρρας το 2025 αυξήθηκε κατά 6,6% σε ετήσια βάση στα 3,983 δισ. ευρώ, ενώ σε πραγματικούς όρους το ΑΕΠ μεγεθύνθηκε κατά 3,9%. Το ονομαστικό κατά κεφαλήν ΑΕΠ υπολογίζεται το 2025 στα 44.726 ευρώ, σύμφωνα με τα στοιχεία της στατιστικής αρχής της χώρας, αυξημένο κατά 4,2% σε ονομαστικούς όρους έναντι του 2024. Ο πληθωρισμός το 2025 έφθασε το 2,7%, το 2024 το 2,6%, έναντι 4,6% το 2023 και 7,1% το 2022.

Με βάση πλέον πρόσφατα στοιχεία (έτους 2024), τη μεγαλύτερη συμβολή στο ΑΕΠ της χώρας έχουν το χονδρικό και λιανικό εμπόριο (15,8%) ακολουθούμενα από τις κτηματομεσιτικές υπηρεσίες (μερίδιο 15,5%), τις δημόσιες υπηρεσίες (13,9%), τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες (12,9%), τις κατασκευές (9,1%), τις επαγγελματικές / επιστημονικές / τεχνικές δραστηριότητες (9,1%), τον τουρισμό / εστίαση (7,2%), καθώς και τις δραστηριότητες τέχνης και αναψυχής (5,9%). Η γενική τάση δείχνει ότι οι υπηρεσίες κυριαρχούν στην οικονομία της χώρας.

Την Ανδόρρα επισκέπτονται, σύμφωνα με τη νέα μεθοδολογία μέτρησης (2025), λιγότεροι από 10 εκατ. ξένοι τουρίστες σε ετήσια βάση. Συγκεκριμένα, το Πριγκιπάτο επισκέφθηκαν 9,19 εκατ. άτομα το 2025, έναντι 9,13 εκατ. ατόμων το 2024, 8,93 εκατ. το 2023 και 8,12 εκατ. το 2022. Συνολικά οι υπηρεσίες που σχετίζονται με την τουριστική δραστηριότητα, τα ακίνητα και τα χρηματοοικονομικά υπολογίζεται ότι συνεισφέρουν περίπου κατά 35,7% στο ΑΕΠ της χώρας (στοιχεία 2024). Οι βιομηχανικοί κλάδοι εκτιμάται ότι συνεισέφεραν συνολικά κατά 5% του ΑΕΠ το 2024. Η γεωργική παραγωγή είναι περιορισμένη - μόνο το 5% της γης είναι αρόσιμη - και τα περισσότερα τρόφιμα πρέπει να εισαχθούν, καθιστώντας με αυτόν τον τρόπο την οικονομία εξαιρετικά ευάλωτη στις μεταβολές των τιμών των καυσίμων και των τροφίμων. Το κύριο ζωικό κεφάλαιο είναι τα πρόβατα, ενώ συνολικά ο πρωτογενής τομέας αναλογεί μόλις στο 0,54% του ΑΕΠ.

Η Ανδόρρα απολαμβάνει ειδικής σχέσης με την Ε.Ε., δεδομένου ότι διαθέτει ήδη τελωνειακή ένωση με αυτήν από το έτος 1991 (όπως και ο Αγ. Μαρίνος). Συγκεκριμένα, αντιμετωπίζεται ως μέλος της τελωνειακής ένωσης όσον αφορά το εμπόριο μεταποιημένων αγαθών τα οποία διακινούνται χωρίς δασμούς. Σε ό,τι αφορά το εμπόριο γεωργικών προϊόντων, η Ανδόρρα

αντιμετωπίζεται ως μη μέλος σε ό,τι αφορά τις εισαγωγές γεωργικών προϊόντων από την Ε.Ε. (σε αντίθεση με τον Αγ. Μαρίνο που διαθέτει τελωνειακή ένωση με την Ε.Ε. για τα γεωργικά προϊόντα, από το 2002), ωστόσο οι εισαγωγές ανδορρανών προϊόντων των κεφαλαίων 01 έως 24 του δασμολογίου στην Ε.Ε. πραγματοποιούνται αδασολόγητα. Η Ανδόρρα δεν αποτελεί μέρος του χώρου Schengen, ενώ διατηρεί μέρος των συνοριακών της ελέγχων μόνο σε ορισμένες συνοριακές διελύσεις με την Γαλλία και την Ισπανία. Διεξάγονται πάντως τελωνειακοί έλεγχοι, δεδομένου ότι το επίπεδο του ΦΠΑ και άλλων έμμεσων φόρων σε διάφορα αγαθά είναι χαμηλό στην Ανδόρρα, με αποτέλεσμα κάποιοι ταξιδιώτες να προσπαθούν να επωφεληθούν. Το ευρώ χρησιμοποιείται ως επίσημο νόμισμα στις συναλλαγές της χώρας, η οποία υπόκειται ουσιαστικά στη νομισματική πολιτική της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, με βάση τη νομισματική συμφωνία με την Ε.Ε. που υπεγράφη τον Ιούνιο 2011.

Στο τέλος του 2023 η Ε.Ε. και η Ανδόρρα (καθώς και ο Αγ. Μαρίνος) ολοκλήρωσαν διαπραγματεύσεις επί Συμφωνίας Σύνδεσης, η έναρξη ισχύος της οποίας ωστόσο απαιτήσε ορισμένα πρόσθετα βήματα τόσο από πλευράς Ε.Ε. (επικυρώσεων από τα θεσμικά όργανα και τα κράτη μέλη της Ε.Ε.), τα οποία η Ευρ. Επιτροπή ελπίζει να «κλείσει» πολύ σύντομα στη διάρκεια του τρέχοντος έτους, όσο και από πλευράς Ανδόρρας με διεξαγωγή δημοψηφίσματος προς έγκριση της Συμφωνίας που προγραμματίζεται για το άμεσο μέλλον. Σημειώνεται ότι τον Δεκέμβριο 2025, το Συμβούλιο της Ε.Ε. αποφάσισε ότι η Συμφωνία περιλάμβανε μεικτές αρμοδιότητες και ως εκ τούτου θα απαιτούσε έγκριση από τα αντίστοιχα κοινοβούλια κάθε κράτους μέλους της Ε.Ε. Η Ευρ. Επιτροπή προσδοκά ότι το Συμβούλιο Ε.Ε. θα την εξουσιοδοτήσει να υπογράψει τη Συμφωνία Σύνδεσης εντός του 2026, κάτι που επίσης προσδοκά η Κυβέρνηση του Πριγκιπάτου, ώστε η Συμφωνία να ξεκινήσει να εφαρμόζεται το 2027. Επισημαίνεται ότι, προκειμένου να διατηρήσει την κυριαρχία και την ιδιαιτερότητά της, η Ανδόρρα δεν έχει υιοθετήσει την ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων (διατηρώντας σύστημα ποσοστώσεων), ούτε και εφαρμόζει τις φορολογικές πολιτικές της Ε.Ε. Η Συμφωνία Σύνδεσης Ε.Ε. - Ανδόρρας έχει χαρακτηριστεί από πλευράς Ευρ. Επιτροπής ως «η πληρέστερη που υφίσταται με τρίτη χώρα», γεγονός που έχει πυροδοτήσει αντιδράσεις από κόμματα της αντιπολίτευσης στην Ανδόρρα που φοβούνται «σημαντική απώλεια κυριαρχίας».

Η κατ' αρχήν συμφωνία που επετεύχθη στις 12/12/2023 (μεταξύ Ευρ. Επιτροπής, Ανδόρρας και Αγ. Μαρίνου) ήλθε ως αποτέλεσμα οκτώ ετών διαπραγματεύσεων για Συμφωνία Σύνδεσης (οι διαπραγματεύσεις είχαν ξεκινήσει τον Μάρτιο 2015), προβλέποντας τη συμμετοχή των δύο μικροκρατών στην εσωτερική αγορά της Ε.Ε. σε ίσους όρους ανταγωνισμού, συμπεριλαμβανομένων των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, αλλά με προοδευτικό τρόπο και ανάλογα με το αποτέλεσμα της επαλήθευσης της αρτιότητας των κανονιστικών και εποπτικών τους πλαισίων (ειδικότερα όσον αφορά την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες). Παράλληλα, δημιουργείται αναπτυξιακό πλαίσιο για τον διάλογο και τη συνεργασία σε τομείς κοινού ενδιαφέροντος (έρευνα και ανάπτυξη, εκπαίδευση, κοινωνική πολιτική, περιβάλλον, προστασία των καταναλωτών, πολιτισμό ή περιφερειακή συνεργασία), καθώς και θεσμικό πλαίσιο για την ερμηνεία και την εφαρμογή των Συμφωνιών Σύνδεσης σύμφωνα με την ευρωπαϊκή νομολογία. Η Συμφωνία Σύνδεσης Ε.Ε. – Ανδόρρας περιλαμβάνει 25 παραρτήματα (χωρισμένα σε 14 θεματικές ενότητες), καθώς και επιμέρους

πρωτόκολλα που περιγράφουν λεπτομερώς τους τομείς ευθυγράμμισης με την ευρωπαϊκή νομοθεσία και τα στοιχεία του ενωσιακού κεκτημένου που πρέπει να ενσωματωθούν στο δίκαιο της Ανδόρρας. Μεταξύ αυτών, η ελεύθερη κυκλοφορία αγαθών μέσω μιας πλήρους τελωνειακής ένωσης, η υιοθέτηση κανονισμών για την υγεία και τα τρόφιμα, η ενσωμάτωση στο ευρωπαϊκό ψηφιακό πλαίσιο, καθώς και οι δεσμεύσεις για την ενεργειακή απόδοση και την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής, με στόχο την κλιματική ουδετερότητα. Στο πλαίσιο υλοποίησης της Συμφωνίας, η Ανδόρρα διατηρεί το ευνοϊκό φορολογικό της καθεστώς προς φυσικά πρόσωπα και επιχειρήσεις, ενώ η ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων δεν θα είναι αυτόματη, αλλά αναμένεται να θεσπιστεί συγκεκριμένο και σταδιακό καθεστώς με ποσοστώσεις και μεταβατικές περιόδους, που θα επιτρέπει στην Ανδόρρα να ρυθμίζει την πρόσβαση στην αγορά εργασίας της και να διατηρήσει την δυνατότητα να περιορίζει ή να εγκρίνει νέες αιτήσεις παραμονής.

Η Ανδόρρα έχει αναπτύξει εξελιγμένες υποδομές, οι οποίες περιλαμβάνουν ολοκληρωμένο δίκτυο οπτικών ινών που καλύπτει ολόκληρη τη χώρα. Η δυνατότητα αγοράς ποικιλίας αδασολόγητων / αφορολόγητων προϊόντων σε ορισμένες κατηγορίες προϊόντων, καθώς και η ύπαρξη πληθώρας θερινών και χειμερινών θέρετρων της χώρας προσελκύουν εκατομμύρια ξένους επισκέπτες ετησίως.

Το συγκριτικό πλεονέκτημα που είχε παλαιότερα η Ανδόρρα ως φορολογικός παράδεισος εξαιτίας του εξαιρετικά ευνοϊκού φορολογικού της καθεστώτος έχει διαβρωθεί σταδιακά με το άνοιγμα των συνόρων της προς τις δύο μεγάλες γειτονικές της χώρες με αποτέλεσμα τη διευκόλυνση των μετακινήσεων και των συναλλαγών με αυτές. Ταυτόχρονα, η Κυβέρνηση της χώρας άμβλυσε σταδιακά την εγχώρια νομοθεσία περί τραπεζικού απορρήτου υπό την πίεση της Ε.Ε., των ΗΠΑ και του ΟΟΣΑ, με αποτέλεσμα το 2017 να εγκαταλείψει το απόρρητο των τραπεζικών καταθέσεων και συναλλαγών και να επιτρέψει την ανταλλαγή τραπεζικών / φορολογικών πληροφοριών με την Ε.Ε. και τον ΟΟΣΑ. Το 2018 τόσο η Ε.Ε. όσο και ο ΟΟΣΑ απέσυραν το Πριγκιπάτο της Ανδόρρας από τη «μαύρη λίστα» των φορολογικών παραδείσων. Τον Οκτώβριο 2020 η Ανδόρρα έγινε δεκτή ως μέλος του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου. Η συμμετοχή της χώρας στο ΔΝΤ προσδίδει μεγαλύτερη σταθερότητα, διαφάνεια και αξιοπιστία στο χρηματοπιστωτικό σύστημα της Ανδόρρας. Σημειώνεται ότι η Ισπανία σταμάτησε το 2010 να θεωρεί την Ανδόρρα φορολογικό παράδεισο, κατόπιν υπογραφής ειδικής συμφωνίας διμερούς συνεργασίας για ανταλλαγή πληροφοριών σε φορολογικά ζητήματα. Επιπλέον, το 2016 τέθηκε σε ισχύ διμερής συμφωνία αποφυγής διπλής φορολογίας, με την οποία ομαλοποιήθηκαν πλήρως οι φορολογικές σχέσεις των δύο χωρών. Η οικονομία της Ανδόρρας επηρεάστηκε τα τελευταία χρόνια από τις σημαντικές συμφωνίες που υπέγραψε η Κυβέρνησή της με αρκετές χώρες της Ε.Ε., όπως επίσης και από σημαντικές διεθνείς συμφωνίες για την καταπολέμηση του ξεπλύματος χρήματος και τη φορολογική διαφάνεια, στο πλαίσιο Οργανισμών όπως ο ΟΟΣΑ. Επισημαίνεται ότι η Ανδόρρα συμπεριλαμβάνεται διαχρονικά στις επίσημες λίστες της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ) με τα κράτη με προνομιακό φορολογικό καθεστώς. Σημειώνεται πως η ΑΑΔΕ ορίζει ότι ως κράτη με «προνομιακό φορολογικό καθεστώς» χαρακτηρίζονται εκείνα στα οποία ο συντελεστής φορολογίας νομικών προσώπων είναι κατώτερος από το 60% του αντίστοιχου ισχύοντος στην Ελλάδα.

Για την παροχή κινήτρων για ανάπτυξη και διαφοροποίηση της οικονομίας, η Κυβέρνηση της Ανδόρρας εκκίνησε την υλοποίηση οικονομικών μεταρρυθμίσεων το 2006. Το Κοινοβούλιο της χώρας ενέκρινε τρεις νόμους που συμπλήρωσαν την πρώτη φάση ενίσχυσης της οικονομικής διαφάνειας, αφ' ενός όσον αφορά τις επιχειρήσεις (Οκτώβριος 2007) και αφ' ετέρου σε ό,τι αφορά τις ξένες επενδύσεις (Απρίλιος 2008 και Ιούνιος 2012). Από το 2011 έως το 2015, το Κοινοβούλιο της Ανδόρρας ενέκρινε επίσης σειρά άμεσων φόρων υπό την μορφή φόρων επί των εταιρικών κερδών, επί των ατομικών εισοδημάτων κατοίκων και μη κατοίκων, καθώς και επί των κερδών κεφαλαίου, των αποταμιεύσεων και των οικονομικών δραστηριοτήτων, αποσκοπώντας στην δημιουργία ενός διαφανούς, σύγχρονου και διεθνώς συγκρίσιμου ρυθμιστικού πλαισίου, προκειμένου να προσελκυσθούν περισσότερες ξένες επενδύσεις και επιχειρήσεις με επιθυμία εγκατάστασης στη χώρα, συνεισφέροντας υψηλότερη προστιθέμενη αξία στο ΑΕΠ αυτής.

Η διαδικασία της εναρμόνισης της χώρας προς τις διεθνείς προδιαγραφές φορολογικής και τραπεζικής διαφάνειας οδηγεί σταδιακά σε ένα νέο κοινωνικοοικονομικό πλαίσιο, στο οποίο οι ξένες επενδύσεις και η διεθνοποίηση των επιχειρήσεων της Ανδόρρας αποτελούν ολοένα και περισσότερο τους νέους πυλώνες για την οικονομία. Ο νόμος περί ξένων επενδύσεων που τέθηκε σε ισχύ τον Ιούλιο 2012 επιτρέποντας την εξ ολοκλήρου ξένη εταιρική ιδιοκτησία και καταργώντας ορισμένους περιορισμούς στην εγκατάσταση και εργασία ξένων επαγγελματιών στη χώρα, καθώς και οι συμφωνίες που έχουν υπογραφεί τα τελευταία χρόνια με κράτη της Ε.Ε. για φορολογικά ζητήματα, επιβεβαιώνουν τη συνεχή πρόοδο της Ανδόρρας προς ενσωμάτωσή της στον ευρωπαϊκό χώρο, δημιουργώντας ευκαιρίες τόσο για επενδύσεις όσο και για οικονομική ανάπτυξη. Ο κρατικός Οργανισμός προώθησης της οικονομικής ανάπτυξης, της καινοτομίας και της προσέλκυσης επενδύσεων της Ανδόρρας ονομάζεται Andorra Business.

Σημειώνεται πάντως ότι το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, στην πλέον πρόσφατη έκθεσή του για την πορεία της ανδορρανής οικονομίας (Μάιος 2026), επισήμανε έλλειψη επαρκούς προόδου μεταρρυθμίσεων, συστήνοντας ταχείες μεταρρυθμίσεις με σκοπό την αντιμετώπιση του υψηλού κόστους υγειονομικής περίθαλψης, την «πιστή» εφαρμογή των κρατικών προϋπολογισμών, την αύξηση της προσφοράς κατοικιών για βελτίωση της προσιτότητας των ακινήτων, μείωση των ελλείψεων σε ειδικευμένο εργατικό δυναμικό, καθώς και την υιοθέτηση ολιστικής προσέγγισης σε ό,τι αφορά την διαχείριση των κρατικών περιουσιακών στοιχείων. Σύστησε επίσης περιορισμό του συστημικού κινδύνου που συνεπάγεται το μεγάλο μέγεθος του τραπεζικού τομέα σε σύγκριση με την οικονομία της χώρας, αλλά και διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις προς αντιμετώπιση ζητημάτων προσιτής στέγασης, την εμβάθυνση της οικονομικής ολοκλήρωσης της χώρας με γειτονικές περιοχές, την υπογραφή της Συμφωνίας Σύνδεσης με την Ε.Ε. με σκοπό την ενίσχυση της πρόσβασης στην αγορά και προσέλκυση εισροών κεφαλαίων, την ενίσχυση της υιοθέτησης ψηφιακών τεχνολογιών και ψηφιοποίησης προς επίτευξη μεγαλύτερης ανάπτυξης, την υιοθέτηση στρατηγικής διαφοροποίησης της παραγωγικής βάσης, περιλαμβάνοντας τόσο τον δημόσιο όσο και τον ιδιωτικό τομέα, με ευκρινείς και διάφανους στόχους.

2.2 Εξωτερικό Εμπόριο

Το 2025, η Ανδόρρα εξήγε προϊόντα αξίας 197,2 εκατ. ευρώ, σημειώνοντας μικρή ετήσια αύξηση της τάξεως του 0,85% έναντι του προηγούμενου έτους. Το μεγαλύτερο μέρος των εξαγωγών της προορίζεται για τη γείτονα χώρα, Ισπανία, με το ποσοστό επί του συνόλου να τοποθετείται στο 52,2% (102,99 εκατ. ευρώ το 2025). Δεύτερος μεγαλύτερος εισαγωγέας προϊόντων από την Ανδόρρα είναι η Γαλλία που απορρόφησε το 2025 το 14,8% του συνόλου των εξαγωγών (29,12 εκατ. ευρώ), ενώ ακολουθεί το Ην. Βασίλειο με 7,4% του συνόλου (14,56 εκατ. ευρώ). Στις αρχές της δεκαετίας του '90, οι δύο πρώτες χώρες απορροφούσαν περίπου ίσο μερίδιο των εξωτερικών εμπορικών ροών της Ανδόρρας, ωστόσο τα τελευταία έτη οι εμπορικές σχέσεις με την Ισπανία εμφανίζονται ολοένα και πιο δυναμικές από τις αντίστοιχες με τη Γαλλία, ανατρέποντας την πρότερη ισορροπία, κλίνοντας προς την πλευρά της Ισπανίας. Σύμφωνα με τα στοιχεία της επίσημης στατιστικής Αρχής της Ανδόρρας για το 2025, η αξία των εξαγωγών στην Ελλάδα έφθασε ανήλθε στα 1.780 ευρώ, σημειώνοντας τεράστια μείωση σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος, κατά το οποίο είχε ανέλθει σε 30.407 ευρώ (μείωση 94,1%, το 2024 ωστόσο οι ανδορρανές εξαγωγές προς Ελλάδα είχαν καταγράψει ασυνήθιστη αύξηση έναντι του 2023).

Οι κορυφαίες εξαγωγές της Ανδόρρας για το 2025 ήταν στις κατηγορίες: [85] Μηχανές, Συσκευές και Υλικά Ηλεκτρικά και τα Μέρη τους (52,69 εκατ. ευρώ, μερίδιο 26,7%), [87] Οχήματα (46,99 εκατ. ευρώ, μερίδιο 23,8% των συνολικών εξαγωγών), [90] Όργανα και Συσκευές Οπτικής, Φωτογραφίας ή Κινηματογραφίας, Μέτρησης, Ελέγχου ή Ακρίβειας, Όργανα και Συσκευές Ιατροχειρουργικής (22,49 εκατ. ευρώ, μερίδιο 11,4%), [71] Μαργαριτάρια, πολύτιμοι λίθοι και πολύτιμες πέτρες, πολύτιμα μέταλλα (12,19 εκατ. ευρώ, μερίδιο 6,2%).

Εξαγωγές Ανδόρρας κατά το έτος 2025		
Χώρα προέλευσης	Αξία (σε ευρώ)	Ποσοστό επί του συνόλου
Ισπανία	102.991.907	52,2%
Γαλλία	29.119.627	14,8%
Ην. Βασίλειο	14.562.727	7,4%
Χονγκ - Κονγκ	6.550.449	3,3%
Τουρκία	6.088.880	3,1%
Ελλάδα	1.780	0,001%

Πηγή: Κυβέρνηση της Ανδόρρας, Τμήμα Στατιστικών

Το 2025 η Ανδόρρα εισήγε προϊόντα συνολικής αξίας 1,997 δισ. ευρώ, ποσό αυξημένο κατά 8,6% έναντι του 2024 (στα 1,838 δισ. ευρώ). Ο μεγαλύτερος προμηθευτής της Ανδόρρας είναι η Ισπανία από την οποία κάλυψε μερίδιο 58% του συνόλου των εισαγωγών, ήτοι 1,158 δισ. ευρώ, ποσό αυξημένο κατά 6,5% σε σύγκριση με το 2024. Στη δεύτερη θέση είναι η Γαλλία, από την οποία εισήχθησαν προϊόντα αξίας 198,66 εκατ. ευρώ, ποσό ελαφρότατα μειωμένο κατά 0,5% σε σύγκριση με το 2024, με μερίδιο 9,9% των συνολικών εισαγωγών της Ανδόρρας, ενώ ακολούθησε η Γερμανία, από την οποία εισήχθησαν προϊόντα αξίας 172,67 εκατ. ευρώ, με αύξηση κατά 14% έναντι του 2024, αντιπροσωπεύοντας μερίδιο 8,6% των συνολικών εισαγωγών.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της επίσημης στατιστικής Αρχής της Ανδόρρας για το 2025, η αξία των εισαγωγών από την Ελλάδα έφθασε τα 386.870 ευρώ, αυξημένη κατά 46,3% σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος (μερίδιο 0,02%).

Οι κορυφαίες εισαγωγές της Ανδόρρας για το 2025 ήταν τα [87] Οχήματα (337,6 εκατ. ευρώ, μερίδιο 16,9% των συνολικών εισαγωγών), [27] Ορυκτά Καύσιμα (134,12 εκατ. ευρώ, μερίδιο 6,7%), [33] Αιθέρια Έλαια, Καλλυντικά Παρασκευάσματα (130,27 εκατ. ευρώ, μερίδιο 6,5%), [85] Μηχανές, Συσκευές και Υλικά Ηλεκτρικά και τα Μέρη τους (127,04 εκατ. ευρώ, μερίδιο 6,4%) και [22] Ποτά, Οινοπνευματώδη Ποτά, Ξύδια (101,32 εκατ. ευρώ, μερίδιο 5,1%).

Εισαγωγές Ανδόρρας κατά το έτος 2025		
Χώρα προέλευσης	Αξία (σε ευρώ)	Ποσοστό επί του συνόλου
Ισπανία	1.158.267.463	58,0%
Γαλλία	198.660.853	9,9%
Γερμανία	172.667.983	8,6%
Ιταλία	99.736.994	5,0%
Κίνα	69.407.123	3,5%
Ελλάδα	386.870	0,02%

Πηγή: Κυβέρνηση της Ανδόρρας, Τμήμα Στατιστικών

2.3 Διμερές Εμπόριο Ελλάδας- Ανδόρρας

Επισημαίνεται ότι οι αξίες των εισαγωγών και των εξαγωγών παρουσιάζουν διαφορές μεταξύ των στοιχείων των επισήμων στατιστικών Αρχών εκάστης χώρας. Οι ακόλουθοι πίνακες συμπληρώθηκαν βάσει των στοιχείων που έχει δημοσιεύσει η ΕΛ.ΣΤΑΤ.

ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ – ΑΝΔΟΡΡΑΣ (στοιχεία ΕΛΣΤΑΤ)

	2021	2022	2023	2024	2025
Εξαγωγές αγαθών (αξία, ευρώ)	236.395	335.336	200.026	307.491	350.238
Εισαγωγές αγαθών (αξία, ευρώ)	395.194	617.925	248.606	511.995	310.362
Εμπορικό ισοζύγιο (αξία, ευρώ)	-158.799	-282.589	-48.580	-204.504	39.876

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Επεξεργασία: Γραφείο ΟΕΥ Μαδρίτης

2.3.1 Ελληνικές εξαγωγές στην Ανδόρρα

Οι εξαγωγές της Ελλάδας στο Πριγκιπάτο της Ανδόρρας, το 2025 έφθασαν τα 350.238 ευρώ, σημειώνοντας αύξηση 13,9% σε σύγκριση με το 2024 (ήταν στα 307.491 ευρώ). Μεταξύ των κύριων προϊόντων που εξαγει η χώρα μας στο Πριγκιπάτο (έτος 2025) είναι τα προϊόντα καπνού [24], τα φαρμακευτικά προϊόντα [30], χαρτί και χαρτόνια [48], πλαστικές ύλες [39], καθώς και βαφικά εκχυλίσματα [32].

2ψήφιο κεφάλαιο συνδυασμένης ονοματολογίας	2024		2025	
	Αξία (σε ευρώ)	% στο σύνολο	Αξία (σε ευρώ)	% στο σύνολο
[24] Προϊόντα καπνού	121.234	39,4%	155.650	44,4%
[30] Φαρμακευτικά προϊόντα	14.994	4,9%	45.572	13,0%
[48] Χαρτί και χαρτόνια	19.033	6,2%	32.555	9,3%
[39] Πλαστικές ύλες	25.370	8,3%	28.264	8,1%
[32] Βαφικά εκχυλίσματα	-	-	17.688	5,1%
[63] Έτοιμα υφαντουργικά είδη	-	-	13.980	4,0%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Επεξεργασία: Γραφείο ΟΕΥ Μαδρίτης

2.3.2 Ελληνικές εισαγωγές από την Ανδόρρα

Αντίστοιχα, στον κατωτέρω πίνακα φαίνονται οι εισαγωγές της Ελλάδας από την Ανδόρρα, κατά τα έτη 2024-2025. Κατά το 2024, οι εισαγωγές είχαν εκτιναχθεί κατά 105,9%, στα 511.995 ευρώ, έναντι 248.606 ευρώ το 2023, ενώ το 2025 ανήλθαν στο ποσό των 310.362 ευρώ (μείωση της τάξεως του 39,4% σε σχέση με το προηγούμενο έτος). Σημαντική ήταν η συμβολή στις ελληνικές εισαγωγές από Ανδόρρα το 2025, των προϊόντων των κατηγοριών λιπών/λαδιών, ζωικών ή φυτικών [15], βαφικών εκχυλισμάτων [32], των μηχανών/ηλεκτρικών υλικών κλπ. [85], καθώς και των προϊόντων από πλαστικές ύλες [39].

2ψήφιο κεφάλαιο συνδυασμένης ονοματολογίας	2024		2025	
	Αξία (σε ευρώ)	% στο σύνολο	Αξία (σε ευρώ)	% στο Σύνολο
[15] Λίπη και λάδια ζωικά η φυτικά	-	-	148.583	47,9%
[32] Βαφικά εκχυλίσματα	-	-	29.560	9,5%
[85] Μηχανές, συσκευές, ηλεκτρικά υλικά	3.092	0,6%	27.061	8,7%
[39] Πλαστικές ύλες / τεχνουργήματα	751	0,1%	19.043	6,1%
[84] Λέβητες, μηχανές, αντιδραστήρες	32.203	6,3%	12.580	4,1%
[70] Γυαλί, τεχνουργήματα από γυαλί	55.448	10,8%	12.270	4,0%
[96] Τεχνουργήματα διάφορα	1.593	0,3%	9.877	3,2%
[56] Βάτες, υφάσματα κλπ.	-	-	9.478	3,1%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Επεξεργασία: Γραφείο ΟΕΥ Μαδρίτης

2.4 Αγορά Εργασίας- Επιχειρήσεις

Ο υψηλός βαθμός επίδρασης των δραστηριοτήτων του τριτογενούς τομέα - και ιδίως του τουρισμού - στην οικονομία έχει ως αποτέλεσμα την ύπαρξη ευέλικτων συνθηκών απασχόλησης και εποχικών θέσεων απασχόλησης. Έπειτα από πτώση του αριθμού των ξενοδοχειακών καταλυμάτων στη διάρκεια της πανδημίας, από 230 το 2019 σε 216 το 2021, το 2022 ο αριθμός καταλυμάτων αυξήθηκε εκ νέου σε 226, ενώ το 2023 μειώθηκε σε 218 τουριστικά καταλύματα και το 2024 και το 2025 παρέμεινε στα ίδια επίπεδα (219 και 218 καταλύματα αντίστοιχα). Συνολικά στον τομέα των τουριστικών καταλυμάτων και της εστίασης απασχολήθηκαν το 2025 5.555 εργαζόμενοι, έναντι 5.516 το 2024, έναντι 5.417 το 2023 και 5.194

το 2022, ενώ άλλες σημαντικές κατηγορίες οικονομικής δραστηριότητας που συγκεντρώνουν τον κύριο όγκο της απασχόλησης είναι το εμπόριο (9.406 εργαζόμενους το 2025), οι κτηματομεσιτικές υπηρεσίες (7.966 εργαζόμενους), οι δημόσιες υπηρεσίες (4.859 εργαζόμενους), οι κατασκευές (4.656 εργαζόμενους) και οι κοινωνικές υπηρεσίες (3.687 εργαζόμενους).

Από τα επίσημα στοιχεία της στατιστικής Αρχής της χώρας, το 2025 ο μέσος μισθός ανερχόταν σε 2.680,47 ευρώ ανά μήνα, ενώ ο ελάχιστος μισθός ανερχόταν με βάση στοιχεία Ιανουαρίου 2025 σε 8,80 ευρώ ανά ώρα ή 1.525,33 ευρώ μηνιαίως. Οι υψηλότεροι μισθοί παρατηρούνται στις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες, καθώς φθάνουν τα 5.361,29 ευρώ μηνιαίως (στοιχεία 2025). Αντίθετα, οι χαμηλότεροι μισθοί παρατηρούνται σε οικιακούς βοηθούς (1.878,11 ευρώ το 2025), παρεμφερείς δραστηριότητες κοινωνικής / οικιακής εργασίας (1.750,85 ευρώ) και στον τομέα τουρισμού / εστίασης (2.014,41 ευρώ). Οι μέσοι μισθοί στην γεωργία / κτηνοτροφία ανήλθαν το 2025 σε 1.982,05 ευρώ.

Η Ανδόρρα έχει παραδοσιακά εξαιρετικά χαμηλό ποσοστό ανεργίας, το οποίο σπάνια ξεπερνά το 2,5%, στο οποίο συμβάλλει η κλειστή πολιτική της χώρας για την αναζήτηση εργασίας από μη κατοίκους της Ανδόρρας. Οι αλλοδαποί που επιθυμούν να εργαστούν στην Ανδόρρα χρειάζονται άδειες εργασίας τις οποίες εξασφαλίζουν οι εργοδότες τους, ενώ η αυτοαπασχόληση γενικά επιτρέπεται έπειτα από 10 έτη παραμονής / εργασίας στη χώρα. Εφ' όσον κάποιος δεν έχει Ανδορρανή υπηκοότητα ή δεν είναι εγγεγραμμένος κάτοικος και προκειμένου να γίνει δεκτός σε θέση εργασίας, πρέπει να διαπιστωθεί από τις Αρχές ότι ουδείς πολίτης των δύο προαναφερθεισών κατηγοριών (καθώς και πολίτης της Ε.Ε.) δεν δύναται ή δεν επιθυμεί να εργαστεί στη συγκεκριμένη θέση. Η πανδημία είχε πλήξει την αγορά εργασίας της Ανδόρρας, με τον δείκτη ανεργίας του 2020 να φθάνει το 2,9%, ενώ το 2021 έφθασε το 3,3%, ωστόσο το 2022 ο δείκτης ανεργίας υποχώρησε στο 2,1% και το 2023 έπεσε στο 1,5%, ποσοστό που διατηρήθηκε το έτος 2024. Το 2025, ο δείκτης ανεργίας μειώθηκε περαιτέρω, στο 1,3%. Το ποσοστό των απασχολούμενων έφθασε το 2025 το 82% του συνολικού ενεργού πληθυσμού μεταξύ 15 και 64 ετών.

Στη χώρα λειτουργεί ειδική Υπηρεσία ευρέσεως εργασίας, που αποτελεί δωρεάν δημόσια υπηρεσία. Σκοπός της είναι η προώθηση και η πραγματοποίηση της εργασιακής διαμεσολάβησης, στο πλαίσιο της ποιοτικής αλλά και ποσοτικής αντιστοίχισης της προσφοράς και της ζήτησης, καθώς και η παροχή στην Κυβέρνηση της χώρας επαρκών πληροφοριών σχετικά με θέματα προσφοράς και ζήτησης εργασίας, ώστε να είναι σε θέση να εκπληρώνει τα καθήκοντά της και να πραγματοποιεί τους στόχους, που θέτει στα ζητήματα απασχόλησης και κοινωνικής ένταξης.

Στο Πριγκιπάτο της Ανδόρρας, το 2025 λειτουργούσαν 17.784 επιχειρήσεις, αριθμός αυξημένος κατά 9% έναντι του 2024. Στο τέλος του 2025, λίγο κάτω από το ένα πέμπτο των επιχειρήσεων που λειτουργούσαν στην Ανδόρρα αφορούσε κλάδους επαγγελματικών, επιστημονικών και τεχνικών υπηρεσιών (3.398 εταιρείες), ενώ ακολουθούσαν οι επιχειρήσεις χονδρικού και λιανικού εμπορίου (3.341 εταιρείες), τηλεπικοινωνιών και πληροφορικής (1.381 εταιρείες), κατασκευών (1.175 εταιρείες), καθώς και οι επιχειρήσεις τουριστικών καταλυμάτων / εστίασης (1.044 εταιρείες).

2.5 Δημόσιος Τομέας - φορολογία

Ο δημόσιος τομέας της Ανδόρρας αποτελείται από την κεντρική Κυβέρνηση, επτά τοπικές Κυβερνήσεις, το σύστημα κοινωνικής ασφάλισης της Ανδόρρας (CASS), τους ημιδημόσιους οργανισμούς, τους οργανισμούς δημοσίου δικαίου και τους δημόσιους επενδυτικούς φορείς.

Κύρια πηγή κρατικών εσόδων στην Ανδόρρα υπήρξαν παραδοσιακά οι έμμεσοι φόροι, οι οποίοι αντιπροσωπεύουν με βάση στοιχεία προϋπολογισμού του 2025 το 25,6% του συνόλου των εσόδων του κρατικού προϋπολογισμού. Επισημαίνεται ότι τα έσοδα από άμεσους φόρους έχουν αυξηθεί σημαντικά τα τελευταία χρόνια, ως αποτέλεσμα των νέων μορφών φόρων που άρχισαν να εφαρμόζονται από το 2012 και έπειτα. Κατά συνέπεια, το ποσοστό των άμεσων φόρων έχει αυξηθεί στο 45,2% των συνολικών εσόδων του κρατικού προϋπολογισμού το 2025, ενώ στο πλαίσιο του προϋπολογισμού 2026, το μερίδιο των άμεσων φόρων έχει αυξηθεί σε 48%.

Το επίπεδο φορολογίας του Πριγκιπάτου είναι ιδιαίτερα χαμηλό, με την χώρα μας, όπως έχει προαναφερθεί, να εξακολουθεί να κατατάσσει την Ανδόρρα στον σχετικό κατάλογο χωρών με προνομιακό φορολογικό καθεστώς. Συγκεκριμένα, ο γενικός συντελεστής ΦΠΑ ανέρχεται στο 4,5%, ενώ ισχύουν και μειωμένοι συντελεστές για ορισμένες κατηγορίες αγαθών: μηδενικός για συγκεκριμένες κατηγορίες ιατρικών, νοσηλευτικών και εκπαιδευτικών υπηρεσιών, καθώς και ενοίκια, 1% για βιβλία και εκδόσεις Τύπου, τρόφιμα και ποτά, 2,5% για μεταφορές, μουσεία, κινηματογράφους, συναυλίες, ενώ αυξημένος συντελεστής ΦΠΑ, ύψους 9,5%, εφαρμόζεται στις τραπεζικές και χρηματοοικονομικές υπηρεσίες.

Φυσικά πρόσωπα με εισοδήματα έως 24.000 ευρώ, ετησίως, δεν καταβάλλουν φόρο εισοδήματος. Η φορολογική κλίμακα ανεβαίνει στο 5% για εισοδήματα πάνω από 24.000 ευρώ και έως 40.000 ευρώ ετησίως, ενώ η επόμενη και τελευταία κλίμακα ανέρχεται στο 10%, για εισοδήματα υψηλότερα των 40.000 ευρώ. Ο φορολογικός συντελεστής για τους μη κατοίκους ανέρχεται σε 10%, για το εισόδημά τους από οικονομική δραστηριότητα στο Πριγκιπάτο. Ο γενικός συντελεστής φορολόγησης κεφαλαιακών κερδών ανέρχεται σε 10%, ωστόσο στην πράξη ισχύουν ευνοϊκότερες ρυθμίσεις και φοροαπαλλαγές (όπως για παράδειγμα, απαλλαγή για ποσά έως 3.000 ευρώ από κέρδη επενδύσεων σε κεφάλαιο ή καταθέσεις – μερίσματα, τόκους, πλήρους φοροαπαλλαγή για κέρδη από πώληση μετοχών εισηγμένων εταιρειών ή επενδυτικών Ταμείων, καθώς και απαλλαγή φόρου για λήψη μερισμάτων από εταιρεία που εδρεύει στην Ανδόρρα). Ο φόρος από την πώληση ακινήτων κυμαίνεται από 1% έως 15% ανάλογα με την παλαιότητα του ακινήτου, ενώ εάν ένα ακίνητο πωληθεί μετά τα 10 έτη, ισχύει φοροαπαλλαγή για την υπεραξία. Ο εταιρικός φόρος ανέρχεται σε 10%, ωστόσο οι νέες εταιρείες μπορούν να επωφεληθούν από μειωμένο συντελεστή 2% κατά την πρώτη φορολογική τους περίοδο εφ' όσον έχουν την καταστατική τους έδρα και την διοίκησή τους στην Ανδόρρα, ενώ επιπλέον οι εταιρείες που ασκούν διεθνείς εμπορικές δραστηριότητες μπορούν να επωφεληθούν επίσης από μειωμένο συντελεστή 2% επί του εισοδήματος που προέρχεται από τέτοιες δραστηριότητες. Επισημαίνεται ότι για τους Ομίλους holding ξένων εταιρειών εφαρμόζεται μηδενικός συντελεστής. Επιπλέον, δεν εφαρμόζεται φόρος κληρονομιάς ή περιουσίας. Εφαρμόζεται ωστόσο φόρος μεταβίβασης ακινήτων που επιβάλλεται στην πώληση μεταχειρισμένων ακινήτων με γενικό συντελεστή 4% της αξίας του ακινήτου, ενώ υπάρχει επίσης

φόρος με συντελεστή που κυμαίνεται μεταξύ 3% και 10% για ξένες επενδύσεις σε ακίνητα, ανάλογα με τον αριθμό των ακινήτων που αποκτώνται (βλ. και κατωτέρω). Το ύψος των εργοδοτικών εισφορών ανέρχεται σε 15,5% επί του ακαθάριστου μισθού, ενώ το υπόλοιπο 6,5% των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης καλύπτεται από τον εργαζόμενο. Επιπλέον, οι εργοδότες παρακρατούν τον φόρο εισοδήματος φυσικών προσώπων απ' ευθείας από τις αποδοχές των υπαλλήλων τους.

Στο τέλος του 2023 εισήχθη νέο καθεστώς -το οποίο τέθηκε σε ισχύ στις αρχές του 2024- στη φορολογία ξένων επενδύσεων σε ακίνητα στην Ανδόρρα. Όπως αναφέρθηκε παραπάνω, πρόκειται για προοδευτική φορολόγηση, η οποία επιβάλλεται επί της πραγματικής αξίας της αγοράς ακινήτου, με συντελεστές που ποικίλλουν μεταξύ 3% και 10%, ανάλογα με τον αριθμό και τη φύση των ακινήτων που αγοράζονται. Επιπλέον, στις αρχές του 2025 (Μάρτιος) εισήχθη νεότερη νομοθεσία (Ν. 5/2025, αποκαλούμενη "Omnibus Law"), με σκοπό την αναδιάρθρωση του καθεστώτος ξένων επενδύσεων ώστε αφ' ενός να περιοριστούν οι κερδοσκοπικές αγορές ακινήτων και αφ' ετέρου να διασφαλιστεί ότι οι επενδύσεις θα προσφέρουν προστιθέμενη αξία στην οικονομία της Ανδόρας. Η νέα νομοθεσία επαναπροσδιορίζει την έννοια του ξένου επενδυτή με την επιβολή αυστηρότερων κριτηρίων σε φυσικά και νομικά πρόσωπα, θεσπίζει ποσοτικά όρια στον αριθμό των ακινήτων που μπορούν να αποκτήσουν οι ξένοι επενδυτές, απαγορεύει την ανάπτυξη ακινήτων που χρηματοδοτείται από ξένα κεφάλαια πλην έργων που προσφέρουν οικονομικά προστιμή στέγαση προς ενοικίαση για περίοδο τουλάχιστον 10 ετών, εισάγει νέο προοδευτικό φορολογικό καθεστώς, με συντελεστές 3%, 5% και 10% ανάλογα με τον τύπο και τον όγκο της επένδυσης, καθώς και αυστηρές κυρώσεις και πρόστιμα σε περιπτώσεις παραβάσεων. Περαιτέρω, στις αρχές του 2026 θεσπίστηκε μεταγενέστερη τροποποίηση της εν λόγω νομοθεσίας ("Omnibus 2", Νόμος 2/2026), που θεσπίστηκε για την αντιμετώπιση της στεγαστικής κρίσης, τη ρύθμιση των ξένων επενδύσεων και την αυστηροποίηση των απαιτήσεων για την κατοικία των επενδυτών στο Πριγκιπάτο. Συγκεκριμένα, η τροποποιητική νομοθεσία ορίζει πως οι ξένοι επενδυτές υπόκεινται σε περιορισμούς στις αγορές ακινήτων, περιοριζόμενοι σε μέγιστο αριθμό δύο διαμερισμάτων ανά αγοραστή. Παράλληλα, η Κυβέρνηση εξουσιοδοτείται να λαμβάνει μέτρα σχετικά με κενά ακίνητα, σε μια προσπάθεια να αναγκάσει τους ιδιοκτήτες τους να επιστρέψουν στην αγορά μακροχρόνιας μίσθωσης. Επιπλέον, δεν χορηγούνται νέες άδειες τουριστικής μίσθωσης, ενώ οι τρέχουσες άδειες υπόκεινται σε αυστηρούς κανόνες σταδιακής κατάργησης και μη ανανέωσης εάν ένα κτίριο δεν πληροί τις οικιστικές ποσοστώσεις. Ο νόμος "Omnibus 2" περιορίζει σημαντικά το καθεστώς επενδύσεων σε ακίνητα και αυξάνει το κόστος για την άδεια διαμονής ξένων επενδυτών σε ακίνητα στην Ανδόρρα, στοχεύοντας κυρίως τον περιορισμό του φαινομένου της «παθητικής διαμονής» (χωρίς επικερδή δραστηριότητα), προκειμένου να περιορίσει την κερδοσκοπική ζήτηση και να αντιμετωπίσει την έλλειψη στέγης στο Πριγκιπάτο. Θέτει εξάλλου πρόσθετες προϋποθέσεις σε ό,τι αφορά τα όρια ξένων επενδύσεων σε σχέση με ζητήματα μετανάστευσης και διαμονής ξένων επενδυτών, με αρκετούς νομικούς εμπειρογνώμονες να εκτιμούν πως οι δύο νομοθεσίες "Omnibus" αντιπροσωπεύουν μια μη αναστρέψιμη μετατόπιση των προτεραιοτήτων πολιτικής της Ανδόρας, από τους χαλαρούς κανόνες εισόδου ξένων επενδυτών προς μία εξαιρετικά επιλεκτική πολιτική μετανάστευσης.

2.6 Αγροτικός τομέας

Η γεωργία βασίζεται κυρίως στην παραγωγή καπνού και στην εκτροφή ζώων, τα οποία αποτελούν δύο βασικά στοιχεία για τη διαφύλαξη του οικοσυστήματος και του τοπίου της Ανδόρρας, αποτελούν δε ένα από τα στοιχεία που ελκύουν τους τουρίστες, προσφέροντας με αυτόν τον τρόπο, ισχυρή στήριξη και στον τομέα των υπηρεσιών. Τα τελευταία χρόνια παρατηρήθηκε σειρά πρωτοβουλιών από τον ιδιωτικό τομέα, με τη στήριξη του κράτους, για τη διαφοροποίηση της παραγωγικής βάσης των γεωργικών δραστηριοτήτων και την εισαγωγή νέων καλλιεργειών, με στόχο τη βελτιστοποίηση της απόδοσης της γης. Ο αγροτικός κλάδος συνεισφέρει στο ΑΕΠ της Ανδόρρας κατά μόλις 0,54% (στοιχεία 2024).

2.7 Βιομηχανία

Ο βιομηχανικός τομέας αποτελεί ένα μικρό μέρος της οικονομίας της Ανδόρρας. Στον κλάδο μεταποίησης απασχολείται το 3,7% των συνολικών εργαζομένων (στοιχεία 2025), συνεισφέροντας κατά 3,4% στο ΑΕΠ (στοιχεία 2024).

2.8 Υπηρεσίες

Η γεωγραφία και το κλίμα της Ανδόρρας, σε συνδυασμό με την έλλειψη πρώτων υλών και ενεργειακών πόρων, έδωσε ώθηση στην ανάπτυξη του τριτογενούς τομέα δραστηριοτήτων. Οι υπηρεσίες αποτελούν τον σημαντικότερο τομέα της οικονομίας της χώρας, που καλύπτει το 94,5% του ονομαστικού ΑΕΠ (στοιχεία 2024) και το 95,5% του συνόλου των εργαζομένων (στοιχεία 2025). Σημαντικότερες υποκατηγορίες μεταξύ των υπηρεσιών αποτελούν το χονδρικό και το λιανικό εμπόριο, οι κτηματομεσιτικές υπηρεσίες, η δημόσια διοίκηση, οι χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες, οι κατασκευές, οι επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές υπηρεσίες, ο τουρισμός και η εστίαση. Επίσης, η επιχειρηματική διάρθρωση του τομέα των υπηρεσιών χαρακτηρίζεται από την υπεροχή των μικρών επιχειρήσεων.

2.9 Τουρισμός

Ο τουρισμός αποτελεί κύρια πηγή εσόδων του Πριγκιπάτου. Υπάρχει ευρύ φάσμα τουριστικών υπηρεσιών το οποίο ειδικεύεται στις χειμερινές δραστηριότητες λόγω του ορεινού εδάφους του Πριγκιπάτου, ενώ υπάρχουν σημαντικές εισροές τουριστών όλες τις εποχές του έτους. Η μεγαλύτερη επισκεψιμότητα παρατηρείται τους μήνες μεταξύ Δεκεμβρίου και Απριλίου, όπου, κατά μέσο όρο, περίπου το 45% των τουριστών επισκέπτονται τη χώρα για χειμερινές δραστηριότητες. Το ποσοστό αυτό κατά τους επόμενους μήνες της άνοιξης είναι αρκετά χαμηλό, λόγω των καιρικών συνθηκών, οι οποίες δεν ευνοούν τέτοιου είδους δραστηριότητες. Επιπλέον, καθ' όλη τη διάρκεια του έτους, σημαντικός αριθμός τουριστών που αρέσκονται στην επαφή με τη φύση και τις φυσικές μορφές τουρισμού επισκέπτεται την Ανδόρρα. Άλλοι λόγοι επίσκεψης της Ανδόρρας περιλαμβάνουν τον αθλητισμό, τα ψώνια, την πολιτιστική αναψυχή και την επικοινωνία με φίλους που κατοικούν στη χώρα.

Η Ανδόρρα έχει γενικά στόχο να απορροφά τουρίστες κατά τους θερινούς μήνες, οι οποίοι θα σχεδίαζαν διαφορετικά τις διακοπές τους στην Ισπανία ή στη Γαλλία. Παράλληλα, παρόμοια στρατηγική εφαρμόζεται και για τους χειμερινούς μήνες, με την προσπάθεια να επικεντρώνεται στην προσέλκυση τουριστών για σκι στην Ανδόρρα αντί της Γαλλίας και της Ισπανίας.

Το 2025 οι τουριστικές αφίξεις στην Ανδόρρα εμφανίστηκαν ελαφρά αυξημένες σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος. Συγκεκριμένα και με βάση νέα μεθοδολογία μέτρησης των αφίξεων (έτος 2025), το Πριγκιπάτο επισκέφθηκαν το 2025 9.194.340 αλλοδαποί τουρίστες, ενώ το 2024 9.127.039 τουρίστες, έναντι 8.934.118 τουριστών το 2023 και 8.115.773 τουριστών το 2022. Σύμφωνα με στοιχεία του 2025, το 47,8% των τουριστών που επισκέφθηκαν την Ανδόρρα ήταν Ισπανοί, ενώ το 40,4% Γάλλοι. Οι υπόλοιπες εθνικότητες αφορούσαν ποσοστό 11,8% επί του συνόλου το 2025. Η μέση διάρκεια διανυκτερεύσεων στο Πριγκιπάτο είναι 2,85 νύκτες (στοιχεία 2025). Αντίστοιχα, τα άτομα που επισκέπτονται τουριστικά τη χώρα για λίγες μόνο ώρες ανήλθαν σε 4,83 εκατ. το 2025.

2.10 Χρηματοπιστωτικός τομέας

Ο χρηματοπιστωτικός τομέας της Ανδόρρας είναι ένας από τους κύριους πυλώνες της οικονομίας της. Έπειτα από σειρά συγχωνεύσεων μεγαλύτερων με μικρότερους εγχώριους τραπεζικούς Ομίλους, στην Ανδόρρα λειτουργούν στην παρούσα φάση 3 μεγάλοι τραπεζικοί Όμιλοι, συγκεκριμένα οι ANDBANK, MORABANK, Creand (Crédit Andorrà). Λειτουργούν επίσης 16 Όμιλοι χρηματοοικονομικών επενδύσεων και 23 ασφαλιστικές εταιρείες. Τα τελευταία χρόνια, το χρηματοπιστωτικό σύστημα της Ανδόρρας προχώρησε σε σταθερές ρυθμιστικές αλλαγές, οι οποίες συμβαδίζουν με το διεθνές πλαίσιο, όπως η εφαρμογή του διεθνούς κανονιστικού πλαισίου που αφορά τη διαφάνεια, τα μέτρα για διεθνή αμοιβαία δικαστική συνδρομή σε ποινικές υποθέσεις, την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, καθώς και τη νομοθεσία στο πλαίσιο της Νομισματικής Συμφωνίας με την Ε.Ε. σε θέματα τραπεζικής και χρηματοοικονομικής ρύθμισης. Η προσαρμογή του τομέα στους ευρωπαϊκούς τραπεζικούς κανονισμούς, η ανάπτυξη των προτύπων φορολογικής διαφάνειας στα πλαίσια του ΟΟΣΑ και η ενοποίηση του νέου ανδορρανικού φορολογικού πλαισίου, θα επιτρέψει στην χρηματοπιστωτική αγορά της Ανδόρρας να ανταγωνιστεί με άλλες παγκόσμιες χρηματοπιστωτικές αγορές, ενώ αξιόλογες ευκαιρίες αναμένεται να παρουσιαστούν για τον χρηματοπιστωτικό κλάδο της χώρας με την υπογραφή της Συμφωνίας Σύνδεσης Ε.Ε.-Ανδόρρας.

3. Συμπεράσματα

Όπως έχει ήδη αναφερθεί, η Ανδόρρα διαθέτει αναπτυγμένη οικονομία και ελεύθερη αγορά, με κατά κεφαλήν εισόδημα υψηλότερο από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο καθώς και από το επίπεδο των γειτόνων της, Ισπανίας και Γαλλίας. Το μερίδιό της στις παγκόσμιες εξαγωγές είναι μεγαλύτερο από αυτό που θα αναμενόταν από το μέγεθος της οικονομίας της.

Ο τουρισμός αποτελεί έναν ιδιαίτερα σημαντικό τομέα για την οικονομία της Ανδόρρας. Ταυτόχρονα, ιδιαίτερης οικονομικής σημασίας είναι ο χρηματοπιστωτικός τομέας και το χονδρικό και λιανικό εμπόριο. Οι εμπορικές σχέσεις με την Ελλάδα είναι σχετικά περιορισμένες λόγω του μεγέθους της χώρας και της απόστασης, ωστόσο υπάρχει κάποιος χώρος για καλύτερη τοποθέτηση ελληνικών προϊόντων και υπηρεσιών στην αγορά της Ανδόρρας, είτε απ' ευθείας ή ενδεχομένως και μέσω των γειτονικών της χωρών.

4. Πηγές

1. Κυβέρνηση Ανδόρρας: <https://www.govern.ad>
2. Τμήμα Στατιστικής: <https://www.estadistica.ad/portal/apps/sites/#/estadistica-en>
3. Υπουργείο Εξωτερικών: <https://www.govern.ad/en/ministries-and-secretaries-of-state/ministry-of-foreign-affairs>
4. Υπουργείο Οικονομικών: <https://www.govern.ad/ca/ministeris-i-secretaries-d-estat/ministeri-de-finances>
5. Υπουργείο Εμπορίου: <https://www.govern.ad/ca/tematiques/comerc-i-consum/comerc>
6. Τελωνειακή Αρχή: <https://www.govern.ad/ca/tematiques/impostos-taxes-i-duana/duana>
7. Υπουργείο Περιβάλλοντος και Βιωσιμότητας: <https://www.govern.ad/ca/tematiques/medi-ambient-i-sostenibilitat>
8. Υπουργείο Τουρισμού: <https://www.govern.ad/ca/tematiques/turisme-i-viatges>
9. Υπουργείο Μεταφορών: <https://www.govern.ad/ca/tematiques/accio-climatica/transports>
10. Υπουργείο Γεωργίας: <https://www.govern.ad/ca/tematiques/medi-ambient-i-sostenibilitat/agricultura>
11. Autoritat Financera Andorrana: <https://www.afa.ad/en>
12. Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ): <https://www.imf.org/en/publications/cr/issues/2026/05/01/principality-of-andorra-2026-the-article-iv-consultation-press-release-staff-report-and-575808>
13. ΕΛ.ΣΤΑΤ.: <https://www.statistics.gr>